

Laidiens: 30.03.2006., Nr. 52

Ministru kabineta noteikumi Nr.231

Rīgā 2006.gada 28.martā (prot. Nr.17 5.§)

Karavīru militārās disciplīnas reglaments

Izdoti saskaņā ar Militārā dienesta likuma 9.panta otrās daļas 3.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka karavīru militāro disciplīnu un tās nodrošināšanas kārtību.
2. Šos noteikumus piemēro:
 - 2.1. aktīvā dienesta karavīriem;
 - 2.2. zemessargiem, pildot dienesta pienākumus vai valkājot formas tērpu;
 - 2.3. rezerves un atvaļinātajiem karavīriem, ja viņi ir karavīra formas tērpā;
 - 2.4. kara laikā arī personālsastāvam, kas atrodas to valsts un pašvaldības iestāžu dienestā, kuras mobilizācijas dēļ pakļautas tieši Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, vai ir bruņotajos spēkos uz darba līguma pamata.
3. Karavīrs, kas pārkāpis normatīvos aktus vai komandiera (priekšnieka) pavēlē vai rīkojumā noteiktās dienesta prasības, neatkarīgi no viņa militārās dienesta pakāpes un ieņemamā amata saucams pie disciplinārās, administratīvās vai kriminālatbildības, kā arī ir materiāli atbildīgs par nodarīto zaudējumu (kaitējumu).
4. Pie disciplinārās atbildības karavīru sauc šajos noteikumos noteiktajā kārtībā. Administratīvā soda uzlikšana vai kriminālsoda piespriešana, kā arī zaudējuma (kaitējuma) atlīdzināšana neizslēdz karavīra disciplināratbildību.
5. Katra karavīra pienākums ir godprātīgi pildīt karavīra zvērestu, precīzi, bez ierunām izpildīt un neapspriest komandieru (priekšnieku) pavēles un rīkojumus, stingri ievērot militārās cieņas, goda un pieklājības noteikumus, apzinīgi pildīt dienesta pienākumus un nepieļaut pārkāpumus un nolaidību.
6. Ja karavīrs noteiktajā kārtībā pilda militāro dienestu citā valstī, viņš ciena un ievēro attiecīgās valsts likumus, sabiedriskās kārtības un pieklājības normas.
7. Katra komandiera (priekšnieka) pienākums ir nodrošināt disciplīnu un dienesta kārtību pakļautajā vienībā (apakšvienībā), veicināt centību un priekšzīmīgu uzvedību, piešķirot apbalvojumus, kā arī taisnīgi sodīt par disciplīnas pārkāpumiem.
8. Sodot karavīrus, komandieris (priekšnieks) nedrīkst pārkāpt šajos noteikumos noteiktās tiesības un pienākumus un pieļaut nepamatotu bardzību. Par šajos noteikumos piešķirtās disciplinārās varas pārsniegšanu vainīgo soda

disciplināri, bet, ja dienesta stāvoklis ir izmantots ļaunprātīgi, komandieri (priekšnieku) sauc pie kriminālatbildības Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

9. Lai nodrošinātu disciplīnu, komandieris (priekšnieks):

9.1. ir paraugs padotajiem morālo normu un disciplīnas ievērošanā un dienesta pienākumu nevainojamā pildīšanā;

9.2. pastāvīgi kontrolē kaujas gatavību un disciplīnu pakļautajās vienībās (apakšvienībās);

9.3. noskaidro disciplīnas pārkāpumu iemeslus un apstākļus, kā arī trūkumus dienesta organizācijā, kas varētu būt par cēloni disciplīnas pārkāpumiem, un veic pasākumus, lai novērstu šos trūkumus.

10. Ja karavīrs atklāti nepakļaujas, pretojas vai traucē kārtību, komandierim (priekšniekam), izmantojot šajos noteikumos un Militārā dienesta iekārtas reglamentā viņam paredzētās tiesības un pienākumus, jāpanāk padotā karavīra paklausība.

11. Ja komandieris (priekšnieks) nav izpildījis pienākumus disciplīnas un dienesta kārtības nodrošināšanai, viņu sauc pie atbildības šajos noteikumos noteiktajā kārtībā.

12. Katra karavīra pienākums ir ar cieņu izturēties pret komandieri (priekšnieku) un jebkuru karavīru gan dienestā, gan ārpus tā, bet katra komandiera (priekšnieka) pienākums — izturēties ar cieņu un godu pret padotajiem.

13. Piemērojot šos noteikumus, štatā minētie amati disciplinārās varas pilnvarās pielīdzināti:

13.1. grupas (nodaļas) komandierim — ieroča (tehnikas, aparatūras) un kaprāļa pakāpes posteņa komandieris (priekšnieks);

13.2. vada seržantam — štatā noteiktās seržanta pakāpes kutera komandieris un par vadu augstākas apakšvienības ieroča (tehnikas, aparatūras) posteņa komandieris (priekšnieks);

13.3. rotas virsseržantam — baterijas virsseržants, kuģa bocmanis, štatā noteiktās bocmaņa, štāba bocmaņa pakāpes kutera komandieris, par rotu augstākas apakšvienības ieroča (tehnikas, aparatūras) komandieris (priekšnieks);

13.4. bataljona virsseržantam — eskadriļas, divizona un tiem pielīdzinātās atsevišķās vienības virsseržants (bocmanis);

13.5. vada komandierim — štatā noteiktās virsleitnanta pakāpes kuģa komandieris, par vadu augstākas apakšvienības ieroča (tehnikas, aparatūras) komandieris (priekšnieks);

13.6. rotas komandierim — baterijas, aviācijas posma, atsevišķa vada komandieris, štatā noteiktās kapteiņleitnanta un komandleitnanta pakāpes kuģa komandieris;

13.7. bataljona komandierim — divizona, eskadriļas, atsevišķas rotas (baterijas), tiem pielīdzinātās atsevišķās vienības komandieris (priekšnieks), štatā noteiktās komandkapteiņa pakāpes kuģa komandieris;

13.8. brigādes komandierim — novada, flotiles komandieris, Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas rektors;

13.9. spēku veida komandierim — pavēlniecības komandieris, Nacionālo bruņoto spēku štāba priekšnieks.

14. Visu komandieru (priekšnieku) vietnieku, vienību štābu priekšnieku un štatā noteikto ar komandieri (priekšnieku) vienlīdzīgo dienesta pakāpju karavīru disciplinārā vara ir par vienu pakāpi zemāka nekā viņu komandierim (priekšniekam).

15. Šajos noteikumos neminētu karavīru disciplinārās varas tiesības attiecībā uz viņiem pakļautajiem karavīriem atbilst ieņemamajam amatam štatā noteiktajai dienesta pakāpei pielīdzināto komandieru disciplinārās varas tiesībām:

15.1. kaprāļa, seržanta tiesības — grupas (nodaļas) komandiera tiesībām;

15.2. virsseržanta (bocmaņa) tiesības — vada seržanta tiesībām;

15.3. štāba virsseržanta (štāba bocmaņa) tiesības — rotas virsseržanta tiesībām;

15.4. galvenā virsseržanta (galvenā bocmaņa) un augstākā virsseržanta (augstākā bocmaņa) tiesības — bataljona virsseržanta tiesībām;

15.5. leitnanta, virsleitnanta tiesības — vada komandiera tiesībām;

15.6. kapteiņa (kapteinleitnanta), majora (komandleitnanta) tiesības — rotas komandiera tiesībām;

15.7. pulkvežleitnanta (komandkapteiņa), pulkveža (jūras kapteiņa) tiesības — bataljona komandiera tiesībām;

15.8. brigādes ģenerāļa (flotiles admirāļa) tiesības — brigādes komandiera tiesībām;

15.9. ģenerālmajora (kontradmirāļa), ģenerālleitnanta (viceadmirāļa) tiesības — spēku veida komandiera tiesībām.

16. Augstākam komandierim (priekšniekam) ir visas zemāku komandieru (priekšnieku) disciplinārās varas tiesības.

17. Amata pagaidu izpildītājam ir tiesības izmantot attiecīgajam amatam šajos noteikumos noteiktās disciplinārās varas tiesības.

II. Disciplīnas pārkāpumi un atbildība

18. Par disciplīnas pārkāpumiem uzskatāma karavīra rīcība (darbība vai bezdarbība), kas izdarīta, ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības pārkāpjot normatīvos aktus, militāros reglamentus, komandiera (priekšnieka) pavēles, rīkojumus vai norādījumus.

19. Disciplīnas pārkāpums atzīstams par izdarītu ar nodomu (tīši), ja karavīrs, kas to izdarījis, ir paredzējis pārkāpuma sekas un vēlējies tās vai arī nav vēlējies, tomēr apzināti pieļāvis to iestāšanos.

20. Disciplīnas pārkāpums atzīstams par izdarītu aiz neuzmanības, ja karavīrs, kas to izdarījis, ir paredzējis pārkāpuma seku iespēju, tomēr vieglprātīgi paļāvies, ka tās varēs novērst, vai arī nav paredzējis pārkāpuma seku iespēju, kaut gan pēc pārkāpuma konkrētajiem apstākļiem viņam vajadzēja un viņš varēja tās paredzēt.

21. Par disciplīnas pārkāpumu nav uzskatāma karavīra rīcība, kas atbilst šo noteikumu 18.punktā noteiktajai, bet ir izdarīta nepieciešamās aizstāvēšanās gadījumā, galējās nepieciešamības gadījumā, kā arī aiz pārliecības, ka, izpildot komandiera (priekšnieka) pavēli (rīkojumu), karavīrs izdarītu normatīvā akta pārkāpumu.

22. Nepieciešamā aizstāvēšanās ir karavīra rīcība, lai novērstu disciplīnas pārkāpumu vai aizsargātu no bīstama apdraudējuma valsts iekārtu un sabiedrisko kārtību vai savas vai citas personas tiesības, nodarot apdraudētājam kaitējumu, bet nepārkāpjot nepieciešamās aizstāvēšanās robežas, ja pārkāpumu vai apdraudējumu nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem. Par nepieciešamās aizstāvēšanās robežu pārkāpšanu atzīstama acīmredzama aizsardzības nesamērība ar apdraudējuma raksturu un bīstamību, kā dēļ tiek radīts kaitējums, kas nav bijis nepieciešams, lai novērstu vai atvairītu apdraudējumu.

23. Galējā nepieciešamība ir karavīra rīcība, lai novērstu kaitējumu valsts un sabiedrības interesēm, karavīram vai citām personām, ja šo kaitējumu nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir

mazāks nekā novērsta.

24. Disciplinārbildību mīkstinošie apstākļi:

24.1. pārkāpējs vaļširdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto;

24.2. pārkāpējs novērsis izdarītā pārkāpuma kaitīgās sekas, labprātīgi atlīdzinājis zaudējumu vai novērsis nodarīto kaitējumu;

24.3. pārkāpums izdarīts smagu personīgu vai ģimenes apstākļu vai arī stipra psihiska uzbudinājuma ietekmē;

24.4. pārkāpums izdarīts vardarbības iespaidā;

24.5. pārkāpumu izdarījusi sieviete grūtniecības stāvoklī;

24.6. pārkāpējs sniedz būtisku palīdzību cita disciplīnas pārkāpuma atklāšanā.

25. Disciplinārbildību pastiprinošie apstākļi:

25.1. pārkāpums nav pārtraukts, un nav ievērota komandiera (priekšnieka) vai citu karavīru prasība to izbeigt;

25.2. pārkāpums izdarīts atkārtoti, īpaši, ja pārkāpums, par kuru karavīrs jau bijis disciplināri vai administratīvi sodīts, izdarīts atkārtoti triju mēnešu laikā vai ja agrāk jau izdarīti vairāki citi pārkāpumi;

25.3. pārkāpums izdarīts alkohola, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošo vielu ietekmē;

25.4. pārkāpums izdarīts personu grupā;

25.5. pārkāpums izdarīts, pildot kaujas vai speciālo uzdevumu, sardzē (apsardzē) vai dežūras laikā;

25.6. pārkāpums izdarīts savtīgos nolūkos, mantkārīgu vai zemisku tieksmju dēļ;

25.7. pārkāpuma dēļ radušies nopietni militārās vai sabiedriskās kārtības traucējumi, materiālie zaudējumi vai iestājušās citas smagas sekas;

25.8. pārkāpums izdarīts pret nepilngadīgo, sievieti, vecu cilvēku vai personu, kas atrodas bezpalīdzības stāvoklī, kā arī izmantojot cietušās personas dienesta, materiālo vai citu atkarību no pārkāpēja;

25.9. pārkāpums saistīts ar cietušās personas cieņas un goda aizskaršanu;

25.10. pārkāpums izdarīts, piedaloties ārkārtējas situācijas vai dabas katastrofas seku likvidēšanas darbos.

III. Disciplinārsodi

26. Disciplinārsods ir piespiedu līdzeklis, ko karavīram, kurš izdarījis pārkāpumu, uzliek šajā reglamentā noteiktajā kārtībā. Disciplinārsodu uzliek, lai karavīru ne vien sodītu par izdarīto pārkāpumu, bet arī audzinātu. Disciplinārsoda mērķis nav pazemot karavīra cieņu, bet panākt, lai vainīgais, kā arī citi karavīri neizdarītu jaunus pārkāpumus.

27. Piemērojamie disciplinārsodi:

27.1. kareivim:

27.1.1. rājiens;

27.1.2. ārpuskārtas norīkojums (izņemot sardzi (apsardzi), vakti uz kuģa un kaujas dežūru) līdz trim reizēm;

27.1.3. aizliegums vai ierobežojums atstāt dienesta vietu līdz 15 diennaktīm;

27.1.4. stingrā uzraudzība līdz 15 diennaktīm;

27.1.5. arests līdz 10 diennaktīm;

27.1.6. brīdinājums par neatbilstību ieņemamajam amatam;

27.1.7. pazemināšana amatā;

27.1.8. miera laikā — atvaļināšana no aktīvā dienesta pirms noteiktā laika;

27.2. instruktoram:

27.2.1. rājiens;

27.2.2. stingrā uzraudzība līdz 15 diennaktīm, izņemot augstāko instruktoru;

27.2.3. arests līdz 10 diennaktīm, izņemot augstāko instruktoru;

27.2.4. brīdinājums par neatbilstību ieņemamajam amatam;

27.2.5. pazemināšana amatā;

27.2.6. miera laikā — atvaļināšana no aktīvā dienesta pirms noteiktā laika;

27.3. virsniekam:

27.3.1. rājiens;

27.3.2. brīdinājums par neatbilstību ieņemamajam amatam;

27.3.3. pazemināšana amatā;

27.3.4. miera laikā — atvaļināšana no aktīvā dienesta pirms noteiktā laika;

27.4. rezerves un atvaļinātajam karavīram apmācību laikā piemērojami aktīvā dienesta karavīram noteiktie disciplinārsodi.

IV. Komandiera (priekšnieka) tiesības uzlikt disciplinārsodus

28. Grupas (nodaļas) komandierim ir tiesības izteikt rājienu.

29. Vada seržantam ir tiesības:

29.1. izteikt rājienu;

29.2. norīkot kareivi ārpuskārtas norīkojumā vienu reizi.

30. Rotas virsseržantam ir tiesības:

30.1. izteikt rājienu;

30.2. norīkot kareivi ārpuskārtas norīkojumā līdz divām reizēm;

30.3. noteikt kareivim aizliegumu vai ierobežojumu atstāt dienesta vietu līdz divām diennaktīm.

31. Bataljona virsseržantam ir tiesības:

31.1. izteikt rājienu;

31.2. norīkot kareivi ārpuskārtas norīkojumā līdz trijām reizēm;

31.3. noteikt kareivim aizliegumu vai ierobežojumu atstāt dienesta vietu līdz trijām diennaktīm.